

20-03-2021 - doopdienst

OP DE KLEINTJES LETTEN

Mattheus 18, vers 1 t/m 6 en 10 t/m 14

Het is om meerdere redenen zo bijzonder mooi dat er weer een doopdienst is in onze gemeente. Ten eerste: 'gewoon, omdat het weer kan.' Nu de 1,5-meter-regel is afgeschaft kunnen er gelukkig weer heel wat gasten in de kerk aanwezig zijn. Ten tweede is deze doopdienst zo mooi, omdat er in de afgelopen jaren niet zoveel kinderen in onze gemeente geboren en gedoopt zijn. Maar ten derde is het zo mooi dat er vanmorgen een doopdienst is, omdat wij de kleine kinderen heel hard nodig hebben in de gemeente. Niet, omdat zij straks allemaal taken op zich kunnen nemen in de gemeente, als wij oud geworden zijn. Dat zou ook mooi zijn natuurlijk – 'wie de jeugd heeft, heeft de toekomst' - maar dat bedoel ik niet. Nee, *zoals zij nu zijn...*, zoals Gijs werd binnengedragen en op de arm van zijn vader lag, zo is hij ons voorbeeld. Gijs is een voorbeeld voor jou als je nu veertien of zestien bent. En voor u een voorbeeld, als u zestiger of tachtiger bent of nog ouder. Deze kleine jongen is vanmorgen ons grote voorbeeld. Vandaar als thema van de preek 'op de kleintjes letten'. Die kleine jongen, ons grote voorbeeld.

Ik zal u vertellen waarom:

Jezus stelt Zelf een kleine jongen als voorbeeld. Dat had een reden: onderweg waren zijn discipelen bezig met de kwestie wie het belangrijkste zou zijn in het Koninkrijk der hemelen. Wie de belangrijkste in Gods Koninkrijk, in Gods nieuwe wereld, zou zijn.

Dat klinkt misschien een wat kinderachtige vraag: wie is de grootste, de beste? Wie mag de belangrijkste positie innemen? Wie heeft het meeste talent? Wie doet het het beste? (John de Mol zou er gelijk een goed programma van hebben gemaakt.)

Maar misschien is het ook wel wat begrijpelijk dat zij met deze vraag bezig zijn. Want als er inderdaad zo'n groots Koninkrijk van God aan staat te komen, dat alle grenzen te buiten zal gaan, dan zal dat ook een grote organisatie vergen, met allemaal posities en taakverdelingen. En nog iets anders: even hiervoor (dat staat in het hoofdstuk hiervoor) heeft Jezus verteld dat Hij zou gaan sterven. Nu, als de leider wegvalt, als dat echt zou gaan gebeuren – Jezus vertelde het al nu de tweede keer - wie moet Hem dan opvolgen? Wie is dan de belangrijkste? Zou het een van de drie leerlingen zijn die Jezus wel vaker apart heeft genomen? ... Of misschien moeten wij de vraag 'wie is de belangrijkste' nog wat anders interpreteren: 'wie is de belangrijkste in Gods Koninkrijk...', wat vindt God nu belangrijk in Zijn Koninkrijk? Wat voor leven, wat voor persoon telt nu eigenlijk voor God?

Ik weet niet precies waarom de discipelen daar zo druk mee waren – het klinkt toch wel wat gênant dat ze daar

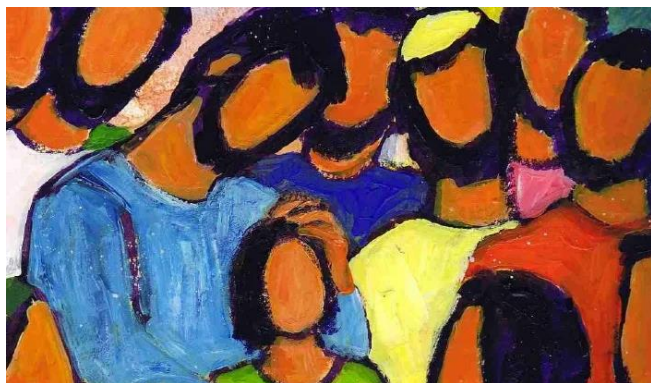
zo mee bezig zijn – maar Jezus geeft een heel bijzonder antwoord en daar gaat het om. Hij stelt een kind in hun midden. 'Kijk, zo'n iemand is de belangrijkste.' Nou, Jezus zegt het met nog meer klem (vers 3): 'als jullie je niet veranderen en als de kinderen worden, dan zullen jullie het Koninkrijk van God beslist niet binnengaan.' Uiterst scherp is Jezus: als je bij God wilt horen – hoe vaak je ook in de kerk komt en hoe lang je misschien al christen bent of niet – als je bij God wilt horen, dan moet je je veranderen en worden als een kind. En als je dat niet doet, dan plaats je jezelf buiten die heel die mooie toekomst van God en het leven met God, het eeuwige leven, Zijn vergeving, liefde genade, noem maar op. En wat zou dat spijtig zijn...

Nu, daarom hebben wij zulke kinderen als Gijs dus zo hard nodig in de gemeente. Om er telkens weer aan herinnerd te worden wat u, jij en ik zouden moeten zijn. Zij zijn ons grote voorbeeld. Worden als een kind.

Maar het is wel heel belangrijk om te begrijpen wat Jezus daar nu mee bedoelt. Want je kunt met dit beeld van een kind zomaar aan de haal gaan. En ik ben eigenlijk bang dat dit best wel vaak in de kerk gebeurt. We hebben het bijvoorbeeld vaak over geloven als een kind. Of over zo blij als een kind. Over zo onbevungen zijn als een kind. Want terwijl volwassenen al moeite hebben om met een lied mee te klappen, zie je kinderen in de kerkbanken spontaan meebewegen tijdens een

mooi lied.. Nu, het belang van dat kinderlijke geloof, en die kinderlijke spontaniteit, echtheid, puurheid, onbevungenheid belangrijk zijn, ik ben de laatste die dat zou gaan ontkennen. Maar Jezus bedoelt hier wat anders. In de tijd van de Bijbel werd er namelijk heel anders tegen kinderen aangekeken dan nu en dat is heel belangrijk nu Jezus een kind als voorbeeld neemt. Kinderen waren in die

tijd geen voorbeeld van puurheid en spontaniteit, maar waren vooral voorbeeld voor het nog-niet-volwassen zijn. Ja, kinderen waren kostbaar hoor! Geschenken van God! Prachtig! Maar in die tijd waren kinderen vooral ook voorbeeld van afhankelijkheid en kwetsbaarheid. Als Jezus wijst op een kind, dan bedoelde Jezus vooral *de positie* die een kind in die tijd in de samenleving had. Niet in het centrum, maar onderaan de maatschappelijke ladder. Dat kunnen wij ons misschien niet zo goed meer voorstellen. In onze tijd is alles kindgericht. Het museum, de IKEA, overall is speciale aandacht voor de kinderen. Dat was eeuwen geleden anders. Kinderen hadden een plaats onderaan in de samenleving. Want zij waren nog niet volwassen. Zij hadden geen zelfbeschikking. Zij konden nog niet zelf beslissingen nemen. Zij waren afhankelijk. En klein. En moesten veel gewoon over zich heen laten komen. Daarom heeft Jezus het tegen zijn leerlingen ook over het 'je vernederen' als een kind: 'wie zich zal vernederen als dit kind, die is de belangrijkste in het Koninkrijk der hemelen'. Nu moet je niet teveel op dat woord 'vernederen' blijven hangen hoor, want dan krijg je allemaal negatieve, onbedoelde associaties. Het gaat om de positie van een kind van toentertijd.

Dat vraagt Jezus dus van u en jou. Nee, je hoeft jezelf niet letterlijk te vernederen, jezelf een minderwaardigheidscomplex aan te praten. Echt niet. Dat is niet de bedoeling van het geloof. Nee, denk nog even terug aan de dopeling: zo klein en kwetsbaar. Durft u zich zo toe te vertrouwen aan de hemelse Vader? Neem jij de stap om zo kwetsbaar en afhankelijk van God te gaan leven? Hem je alles laten zijn, terwijl je zelf zo klein bent. Want ja, zeg nu zelf: zonder God ben je helemaal niets. Was je er niet eens. 'Nog voordat je bestond, kende Hij je naam', zo zongen wij. Je bent bedacht door Hem. Geschapen, gemaakt door Hem. Je hebt het leven door Hem. En in Hem vind je ook het geluk, de zekerheid en het doel van je leven. Dat ga je hier op aarde echt niet vinden in wat of wie dan ook. En als je het toch denkt te hebben gevonden, dan is het allemaal zo tijdelijk, zo kwetsbaar, zo weer weg. Maar als je echte vreugde zoekt, echte zekerheid, echt leven, leven waar zelfs de dood niet tegenop kan..., dat vind je in de armen van je hemelse Schepper. En natuurlijk moet je dan ook zelf stappen in je leven zetten hoor en keuzen maken en er wat van maken (om het zo maar te zeggen), niet alleen maar liggen slapen en zo nu en dan wat voedsel krijgen als Gijs..., nee, je moet het leven aangaan! Maar wel: in dat vertrouwen, in die afhankelijkheid van de Vader. In de liefdevolle gehoorzaamheid en ontzag voor je Schepper.

In de kerk leer je daarom niet allereerst heel veel te doen en te moeten – 'je zou zo moeten leven en je zou dit moeten doen en dat wordt er van je verwacht'... – nee, in de kerk leer je allereerst om heel veel los te laten. Dat hele leven van ons met al die eigen plannen en ideeën, met al die idealen en opvattingen, maar ook met al die brokstukken en die schaamte en die schuld die met ons leven verweven zijn, ook die angsten en onzekerheden en rafelranden..., dat hele bouwproject moet eerst afgebroken worden. En vervolgens wil God je leven opnieuw opbouwen. Zoals een ouder gemeentelid het afgelopen week tegen mij zei: Gods Geest wil jouw leven afbreken en dan weer prachtig opbouwen. Of zoals de doop vanmorgen laat zien: je gaat ten onder in het water en mag weer als nieuw naar boven komen. Als nieuw, ja maar dan ook heel anders. Als een kind van God dat niet meer zichzelf in het middelpunt van het leven plaatst, maar God. Als een kind dat zoekt naar Gods plan voor zijn of haar leven, omdat God weet hoe ons leven werkelijk leven is. Nieuw leven als een kind, dat vol ontzag en eerbied is voor de Schepper Die ons leven heeft gemaakt en gegeven. Als een blij kind, vol dankbaarheid en blij door wat Jezus voor ons heeft gedaan, Zijn verlossing wat wij met Pasen weer gaan vieren. Nieuw leven als een kind van God.

Leven in alle kwetsbaarheid, maar vol vertrouwen op God.

Leven in alle onzekerheid, maar op de vaste basis van het geloof.

Leven in afhankelijkheid, maar tegelijkertijd zo vrij.

Leven in diep ontzag voor God, maar zo vol liefde.

Leven als een kwetsbaar kind.

Het gaat niet meer om mij, om mijn eigenwaarde, om mijn leven, om mijn...- zoals je overal hoort, maar wat eigenlijk zo bekrompen is - het gaat om God en het Koninkrijk van God.

Wat zou je moeten doen om zo klein te worden als een kind...? Om jezelf klein te maken moet je niet blijven

praten en zoeken en twijfelen, maar gewoon door de knieën gaan. Dan wordt je gelijk kleiner. Je hoeft alleen maar door de knieën te gaan, te knielen voor God.

Jezus heeft de rest voor je gedaan. Alles gedaan. Zijn leven geven om jou en u een echt leven te geven.

Ik ga nog even een tweede punt behandelen: dan zitten wij in de kerk dus als een stel kinderen... Allemaal kinderen, als het goed is... Nu, daarom is die vraag naar de meeste, de belangrijkste in het Koninkrijk van God dus helemaal niet van belang. Het gaat er in bijvoorbeeld een klas kinderen namelijk niet om wie het beste is, wie er bovenuit steekt, maar dat men elkaar waardeert en respecteert, dat er oog en hart is voor elkaar, ook voor diegenen, juist ook voor diegenen met een rugzakje. Zo werkt het in ieder geval en juist in het Koninkrijk van God.

Jezus is daarom nog niet klaar met uitleggen en wijst erop hoe wij oog moeten hebben voor die kwetsbare ander. 'Wie zo'n kind ontvangt in Mijn Naam, die ontvangt Mij', zo zegt Jezus. Jezus verbindt Zichzelf aan die ander. Wat je voor hem of haar doet, dat doe je voor Mij. En verderop in de Bijbelverzekering vergelijkt Jezus Zich met een herder die honderd schapen heeft, maar al die 99 schapen achterlaat, als hij merkt dat er eentje aan de kudde ontbreekt en mogelijk in gevaar is. Die ene telt. Prachtig. En met nog een ander beeld vertelt Jezus opnieuw hoe kostbaar die kwetsbare kinderen zijn: hun engelen staan in de hemel voor Gods aangezicht, zo zegt Hij. Er is dus een directe verbinding, 24 x 7 voor die kwetsbare kinderen richting God. Pas daarom op. Wees er uiterst zuinig op. *Wees bijzonder zuinig op elkaar.*

Waarschijnlijk hebben deze oproepen om voor elkaar echt zorg te dragen te maken met hoe de eerste christelijke gemeenten zijn ontstaan. Er waren binnen het joodse volk groepjes joden die in Jezus zijn gaan geloven, zij vormden de eerste kerk. En deze groepjes christenen waren zo kwetsbaar. Ook die eerste christelijke gemeenten buiten Israël, in andere delen van het Romeinse Rijk, waren uiterst kwetsbaar. Want men werd dwarsgezet. Soms ook echt vervolgd en bedreigd. Het was zo gemakkelijk om dan weer terug te vallen, van je geloof af te vallen. En dan waren er nog allemaal onderlinge spanningen, want ja, de kerk is vanaf het begin af aan een groep mensen geweest uit allerlei sociale lagen, jong en oud, van allerlei culturen, met allemaal karakters... zo divers. Nu, daarom wijst Jezus erop dat men elkaar absoluut niet moet laten struikelen, struikelen zodat – dat wordt hier bedoeld – zodat men van zijn of haar geloof zou afvallen. En daarom is die enkeling, ook al is het er maar eentje van de honderd, zo belangrijk... en is het zo mooi als hij of zij weer de weg terug vindt naar het geloof en weer mee gaat doen met de kerk.

Nou, zullen wij zo ook op elkaar betrokken zijn? De gemeente heeft dit voor dit ene kind, voor Gijs, beloofd. Zo beloven wij elke doopdienst om met elkaar verantwoordelijkheid voor de kinderen te dragen. Nu, ik weet dat er biddende ouderen zijn in de gemeente, die voor de jongeren bidden. Zo prachtig! En ik zie volwassenen zich inzetten in het jeugdwerk, maar ook nu in het diaconale werk voor de Oekraïners die op ons pad gekomen zijn. Maar ook de ouderen in de gemeente zijn volgens dit Bijbelgedeelte kinderen, want ook zij moeten

worden als een kind. Het is dus ook belangrijk om ook hen te zien in hun kwetsbaarheid en afhankelijkheid. Maar let ook op de kwetsbaarheid van andere personen, van alleengaanden, van mensen die een rugzak in het leven dragen. Maar laten wij niet alleen maar kijken naar iedereen die hulpbehoevend lijkt te zijn, juist schuilt soms ook achter die krachtige vrouw of die welbespraakte, drukbezette man kwetsbaarheid, kwetsbaarheid in het geloof ook. Iedereen is zo'n kleine, zo'n kind in het geloof. Het is goed om elkaar daar gewoon eens naar te vragen, bijvoorbeeld op een kring: lukt het jou een beetje om als kind van God te leven?

Jezus wist dat er gemeenteleden door toedoen van anderen zouden struikelen in het geloof. Jezus wist dat er schapen van de kudde zouden afdwalen. En daarom roept Hij ons met klem op om oog en hart te hebben voor de kleinen, voor die medegemeenteleden die net zo kwetsbaar zijn als wij. Want wat zou het jammer zijn als door jouw houding anderen zich hier niet meer thuis zouden voelen in de kerk... Wat zou het jammer zijn als door uw verstarring anderen geen ruimte zullen ervaren en innerlijk zullen afhaken... Wat zou het spijtig zijn als door mijn oppervlakkigheid en drukte mijn kwetsbare kinderen niet zouden zien hoe belangrijk het geloof is... Wat zou het triest zijn als het mij in de kerk nog steeds om mijn behoeften, mijn manieren en mijn ideeën zou gaan... Nee. Je bent verantwoordelijk voor elkaar en voor elkaars geloof en welbevinden in het geloof. En het gaat daarbij niet om het getal. Die ene op de rand van de kerk is net zo belangrijk als die 99 hardcore kerkgangers binnen.

Ik sluit even af met iets anders: ik was afgelopen week geschokt van de houding van de Russisch Orthodoxe Kerk die Poetin lijkt te zegenen. Patriarch Kyrill noemt Poetin zelfs een Godsgeschenk. Ik was zelf altijd een beetje onder de indruk van die prachtige kathedraal in Moskou met al dat goud en glimmer... Maar wat krijgen wij vanuit dit Bijbelgedeelte een ander beeld van de kerk...: *een kerk is een groep kwetsbare kinderen*. Dat heeft dus niets te maken met macht en aanzien en vriendjes zijn met machthebbers. Want dan gaat het gruwelijk fout, zo zien wij. Wij zijn een groep kwetsbare kinderen. Daarom moeten wij ook niet met heimwee terug blijven kijken naar hoe de kerk vroeger nog vol zat en wat te zeggen had in de samenleving en dat mensen nog tegen dominees opkeken enzovoort. Misschien zijn wij nu wel dichterbij gekomen bij hoe Jezus over zijn volgelingen spreekt, nu wij wat klein en kwetsbaar zijn geworden. We hoeven niet groot te zijn. Nee, Jezus zoekt een gemeente die dient, die zichzelf niet boven de ander plaatst, maar naast de ander, of soms zelfs onder de ander. Een gemeente die dient, die voor elkaar zorg draagt, die soms verdrukking lijdt en niet begrepen wordt. Maar die veilig is op de armen van de hemelse Vader.

We zijn weer herinnerd aan wie wij mogen zijn. Zo klein als Gijs, maar in Gods ogen zo kostbaar. 'Kom je aan Mijn kind, dan kom je aan Mij'. Ja, ook die honderdste die wat schaapachtig aan het dwalen is, ook die.

Laten wij God antwoorden met een psalm (psalm 131), waarin wij zingend antwoorden dat wij graag Zijn kind willen zijn:

*Mijn hart is niet hoogmoedig, HEER;
ik kijk niet op een ander neer.
Ik grijp geen grootse dingen aan
die mijn begrip te boven gaan.*

*Ik kies de stilte, doelbewust
en breng mezelf tot diepe rust.
Ik voel me veilig als een kind
dat bij zijn moeder vrede vindt.*

*Ik laat mij dragen vol geduld,
terwijl vertrouwen mij vervult.
Wacht, Israël, zo op de HEER;
verwacht Hem nu en altijd weer.*